

e-INFOLEX Sp. z o.o.

ul. Żurawia 71 lok 2.47,2.48

Autor: dr inż. Tomasz Poskrobko

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
1.1. Podstawa formalno-prawna	3
1.2. Zakres merytoryczny Prognozy.....	3
1.3. Zastosowane metody	4
2. CHARAKTERYSTYKA OCENIANEGO DOKUMENTU.....	6
2.1. Informacje podstawowe.....	6
2.2. Główne cele i założenia Strategii.....	6
3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA WYŻSZYCH SZCZEBŁACH, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA STRATEGII	9
4. STAN ŚRODOWISKA.....	15
4.1. Stan środowiska oraz problemy jego ochrony z punktu widzenia realizacji Strategii	15
1.1.1. Warunki klimatyczne	15
1.1.2. Rzeźba terenu.....	17
1.1.3. Surowce mineralne	17
1.1.4. Zasoby wodne	19
1.1.5. Gleby	21
1.1.6. Lasy.....	22
1.1.7. Powietrze	24
1.1.8. Ochrona przyrody.....	26
4.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	28
4.3. Transgraniczne oddziaływania na środowisko	50
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej Strategii	50
5. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	51
5.1. Zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków	51
5.2. Kompensacja przyrodnicza	51
5.3. Rozwiązania alternatywne	52
5.4. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	52
5.5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	52

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna

Podstawą prawną sporządzenia *Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju gminy Hajnówka 2015-2020* jest art. 51 ustawy z dn. 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227). W myśl tego paragrafu organ opracowujący projekt dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Zapisy powyższej ustawy są dostosowane do zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).

1.2. Zakres merytoryczny Prognozy

Zakres niniejszej Prognozy został podyktowany wymaganiami ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227). Zgodnie z nią:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:
 - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
 - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;;
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura

2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, uwzględniając zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. Zastosowane metody

W trakcie prac nad *Prognozą oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju gminy Hajnówka 2015-2020* wykorzystano dostępną literaturę, dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane udostępnione przez gminę Hajnówka, dane WIOŚ w Białymstoku, karty informacyjne obszarów Natura 2000 oraz dostępne publikacje, raporty i opracowania dla miasta i gminy Hajnówka, w zakresie stanu środowiska.

Dokonując oceny i analizy wpływu przedsięwzięć zapisanych w *Strategii rozwoju gminy Hajnówka 2015-2020* na środowisko wykorzystano głównie metody opisowe analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu gminy Hajnówka (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze Planu i jego sąsiedztwie.

W prognozie zostały przeanalizowane wszystkie działania, których realizacja umożliwi wprowadzenie w życie celu strategicznego oraz priorytetów ustanowionych w *Strategii rozwoju gminy Hajnówka 2015-2020*

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

- A.W. Sokołowski, Lasy Puszczy Białowieskiej, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2004
- Analiza dostępności komunikacyjnej regionu Puszczy Białowieskiej, Warszawa – Białystok – Hajnówka, czerwiec 2014
- Analiza zapotrzebowania, potencjału i wykorzystania surowców w regionie, Hajnówka, lipiec 2014

- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31.12.2014, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015;
- C. Okołów, M. Karaś, A. Bołbot, Białowiecki Park Narodowy. Poznać - Zrozumieć - Zachować, Białowieża 2009
- Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu hajnowskiego, WIOŚ BIAŁYSTOK, październik 2015
- Interaktywna mapa obszarów chronionych, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- J. Kondracki, Geografia regionalna polski, 2001
- Karta informacyjna obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowiecka” PLC200004
- Klasyfikacja wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia w województwie podlaskim w 2012 roku;
- Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w latach 2010-2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Białystok 2013;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Hajnówka, Hajnówka 2004 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 z perspektywą do 2019 roku”

2. Charakterystyka ocenianego dokumentu

2.1. Informacje podstawowe

Potrzeba posiadania strategii rozwoju przez gminę Hajnówka wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której na mocy art. 4. 1. „Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych”.

Strategia rozwoju jednostki terytorialnej jest dokumentem definiującym jej najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Zawiera przy tym kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanej wizji rozwoju. Moment określania zapisów Strategii wyznaczyło zaistnienie szczególnych szans w regionalnym i krajowym otoczeniu gminy, związanych z nowymi instrumentami integracji europejskiej – perspektywa 2014-2020. Rozstrzygnięcia zawarte w Strategii mają na celu określenie listy najskuteczniejszych przedsięwzięć rozwojowych w tej perspektywie.

2.2. Główne cele i założenia Strategii

Strategia rozwoju gminy Hajnówka 2015-2020 jest dokumentem, który prezentuje, jaka chciałab być gmina Hajnówka w 2020 roku. Wizja ta została ujęta w sformułowaniu: *W 2020 roku gmina Hajnówka w pełni korzysta ze swojego położenia względem Puszczy Białowieskiej oraz wschodnich rubieży kraju. Główne szlaki komunikacyjne są rozwinięte, a drogi gminne stale się rozwijają. Walory przyrodniczo- kulturowe przyciągają turystów z całej Polski i zagranicy, a uruchomienie małego ruchu granicznego z Białorusią umożliwia liczne kontakty, również handlowe mieszkańców. W gminie rozwija się również stale obecne rolnictwo. Rozwinęły się konkurencyjne sektory gospodarki, ośrodki turystyczne oraz handlowe generując nowe miejsca pracy. Walory turystyczne, historyczne i kulturowe gminy w szerszym zakresie włączane są w obieg gospodarczy. Dbłość o ochronę obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo zapewnia równowagę przestrzenną. Gmina Hajnówka rozwija się wieloaspektowo stawiając na turystykę, rolnictwo ale również rozwój usług i przedsiębiorstw nieuciążliwych dla środowiska. Integracja społeczna oraz rozwój społeczności lokalnych wokół kulturowych ośrodków rozwijanych przez gminę przynosi korzyści w postaci polepszenia jakości usług komercyjnych i publicznych oraz standardów życia.*

Najważniejszą częścią Strategii jest wyznaczenie czterech celów strategicznych rozwoju gminy oraz przypisanych do nich celów szczegółowych i zadań inwestycyjnych. Przedstawiono je poniżej.

Tabela 1. Strategiczne cele wyznaczone w dokumencie *Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020*

CELE STRATEGICZNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
AStworzenie spójnego systemu wsparcia sprzyjającego włączeniu społecznemu.	A1. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji i w funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.
	A2. Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie

	<p>skali problemów związanych z niepełnosprawnością poprzez prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych.</p> <p>A3. Opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.</p> <p>A4. Wdrożenie systematycznego programu poradnictwa zawodowego skierowanego przede wszystkim do uczniów gimnazjum.</p> <p>A5. Poprawa polityki informacyjnej szkół prowadzonych przez gminę w zakresie informowania o udziale w projektach, programach i konkursach, mających wpływ na jakość kształcenia, bezpieczeństwo uczniów.</p> <p>A6. Poprawa zaangażowania obywateli gminy w działalność publiczną i pobudzenie aktywności w zakresie inicjatyw lokalnych.</p> <p>A7. Współpraca międzyinstytucjonalna prowadząca do zapobiegania i powstrzymywania zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>A8. Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie skali problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie poprzez przeprowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych.</p> <p>A9. Realizacja projektów z organizacjami pozarządowymi na zasadzie partnerstwa, z wykorzystaniem zewnętrznych środków finansowych</p> <p>A10. Opracowanie i realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>A11. Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa</p>
BPoprawa walorów funkcji usługowych dziedzictwa historyczno - kulturowego i infrastruktury rekreacyjnej.	<p>B1. Wzbogacenie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej opartej na współpracy międzynarodowej wykorzystującej potencjał związany z położeniem przygranicznym gminy Hajnówka.</p> <p>B2. Intensyfikacja współpracy z organizacjami pozarządowymi, których działalność jest ukierunkowana przede wszystkim na wspieranie kultury, tradycji i rozwoju gminy Hajnówka.</p> <p>B3. Rozbudowa infrastruktury agroturystycznej.</p> <p>B4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji gminy w zakresie jej walorów kulturowo-rekreacyjnych</p>
CPoprawa walorów funkcji usługowych infrastruktury technicznej z uwzględnieniem wartości środowiska przyrodniczego, oparta na dążeniu do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.	<p>C1. Zachowanie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy</p> <p>C2. Poprawa dostępności komunikacyjnej na obszarze gminy</p> <p>C3. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym gminy</p> <p>C4. Zmniejszenie emisji niskiej do powietrza</p> <p>C5. Oszczędne gospodarowanie energią poprzez termomodernizację</p> <p>C6. Poprawy środowiska wodnego poprzez lepszą gospodarkę ściekową</p>
DWzmacnianie potencjału gospodarczego gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju.	<p>D1.1. Podejmowanie działań poprawiających warunki funkcjonowania przedsiębiorstw, prowadzących do poprawy konkurencyjności inwestycyjnej gminy i zwiększenia poziomu zatrudnienia,</p> <p>D1.2. Wspieranie rozwoju rolnictwa, w tym</p>

	<p>ekologicznego oraz rolnictwa opartego na regionalnych produktach wysokiej jakości oraz powiązanie tej produkcji z rozbudową branży turystycznej,</p> <p>D1.3. Wspieranie rozwoju branży turystycznej wykorzystującej walory środowiskowe gminy, w tym rozwój turystyki kwalifikowanej (ekoturystyki i agroturystyki).</p> <p>D1.4. Wsparcie dla tworzenia terenów inwestycyjnych i ich wykorzystanie dla zwiększenia potencjału gospodarczego gminy.</p> <p>D1.5. Podejmowanie działań z wykorzystaniem programów i projektów finansowanych ze środków krajowych i zagranicznych ukierunkowanych na zmniejszenie poziomu bezrobocia.</p> <p>D1.6. Podejmowanie przedsięwzięć sprzyjających poprawie warunków życia mieszkańców, w tym związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej.</p>
--	---

Źródło: Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020, Hajnówka 2015

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione podczas opracowywania strategii

Strategia gminy Hajnówka uwzględnia przede wszystkim wymienione poniżej dokumenty:

- Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela, 3.3.2010, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, OJ L 347, 20.12.2013, s. 320. (zwane Rozporządzeniem dla funduszy Wspólnych Ram Strategicznych 2014 – 2020),
- Uchwała Rady Ministrów Nr 157 z dnia z dnia 25 września 2012 r., w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Monitor Prawniczy, 22.11.2012 r., poz. 882
- Uchwała Sejmiku Województwa Nr XXXI/374/13 Podlaskiego z dnia 9 września 2013r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Hajnowskiego na lata 2015 – 2020 – projekt.

W Prognozie oprócz wyżej wymienionych dokumentów przeanalizowano zgodność celów ocenianej strategii z następującymi dokumentami:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej 2000/60/WE (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1-73)
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010—2020: regiony, miasta, obszary wiejskie
- Narodowy program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017
- Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

Analizę zgodności celów strategicznych z celami przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 2. Analiza zgodności celów ujętych w strategii z celami dokumentów strategicznych wyższego szczebla

Kierunki działań ujęte w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
1.1. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu	D1	+
1.2. Adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu	-	n.d.
1.3. Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	-	n.d.
1.4. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu	C1	+
1.5. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie	-	n.d.
1.6. Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu	-	n.d.
2.1. Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami	-	n.d.
2.2. Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu	-	n.d.
3.1. Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu	-	n.d.
3.2. Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu	C2	+
4.1. monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu	-	n.d.
4.2. miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu	-	n.d.
5.1. Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	D1	+
5.2. Budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	-	n.d.
6.1. zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu	-	n.d.
6.2. ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych	A2	+
Cele Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Zapobieganie pogarszaniu oraz ochrona i poprawa stanu ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych.	D2	+
Promocja zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.	-	n.d.
Dążenie do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych	C6	+

Stopniowa redukcja zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie ich dalszemu zanieczyszczaniu	-	n.d.
Zmniejszanie skutków powodzi i susz	-	
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010—2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych	-	n.d.
1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza ośrodkami wojewódzkimi	A5	+
1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne	D4	+
2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym	-	
2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe,	D3	+
2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,	-	n.d.
2.4. Przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,	A11	+
2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności	C2	+
Narodowy program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego	-	n.d.
Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE	C3	+
Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii	-	n.d.
Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców	C3	+
Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami	-	n.d.
Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu	D4	+
Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych	-	n.d.
Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków	C5	n.d.
Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków	-	n.d.
Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie	D2	+
Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego	-	n.d.
Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu	-	n.d.
Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego	C2	+
Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu	-	n.d.
Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji	-	n.d.

Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki	-	n.d.
Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych	-	n.d.
Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym	-	n.d.
Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska	-	n.d.
2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.	-	n.d.
3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.	-	
Programie ochrony powietrza dla strefy podlaskiej	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 - 2020	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
1. Ograniczanie emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej):	C4	+
2. Ograniczanie emisji liniowej (komunikacyjnej)	-	n.d.
3. Ograniczanie emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw	-	n.d.
4. Ograniczanie emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne	-	n.d.
5. Edukacja ekologiczna i reklama	-	n.d.
6. Planowanie przestrzenne	-	n.d.
Europa 2020, Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Cele w Strategii	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Inteligentny rozwój (obszar edukacji)	A4, A5	+
Zrównoważony rozwój (obszar klimatu, energii i mobilności)	D1 - D4,	+
(obszar konkurencyjności)	C1 – C5	+
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (obszar zatrudnienia i umiejętności, obszar walki z ubóstwem)	A4 D1 D2 D5 A1 – A3 C1 – C2	 + + + + +
Wspólnotowe Ramy Strategiczne	Cele w Strategii	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR) – EFRR	D1 – D3	+
Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach – EFRR i FS	C3 C4	 +
Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów - EFRR i FS	C1 C3–C5	 +

Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem - EFRR i EFS	A4	+
Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników – EFRR i EFS	A1 – A3	+
Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie - EFRR i EFS	A4	+
Strategia rozwoju kraju 2020	Cele w Strategii	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	A1 – A4 A6 – A8 A10	+ + +
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki	B3, D1 – D4	+ +
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki	B3, D1 – D4	+
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego	A4, A5	+
Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	C1, C3-C6	+
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu	C2	+
Cel III.1. Integracja społeczna	A1-A3, A6, A9, B2, B4, D6	+
Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku	Cele w Strategii	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka	B3 C1-C3 D1 – D4	+ + +
Cel strategiczny 2. Powiązania krajowe i międzynarodowe	A11 B	+ +
Cel strategiczny 3. Jakość życia	A1 – A4 A8 A10 B1 – B3 C1 D5 D6 C4 C6	+ + + + + + + + +
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Hajnowskiego na lata 2015 – 2020 – projekt	Cele w Strategii	Zgodność (+ zgodny - niezgodny)
Rozwój kapitału ludzkiego	A4 – A5	+
Rozwój kapitału społecznego	A1 – A3 A7 A8 A10 B1-B2 D5 D6	+ + + + + + +
Rozwój infrastruktury społecznej na rzecz poprawy jakości życia	A1 – A8 B1 – B4	+ +
Zachowanie wysokiej jakości zasobów przyrodniczych powiatu	B3 – B4 C1 C5-C6 D2 – D3	+ + + +
Poprawa ładu przestrzennego	D4	+

Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu	C2	+
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej jako niezbędny element rozwoju powiatu hajnowskiego	C3	+
Realizacja zasad dobrego rządzenia dla kreowania zrównoważonego rozwoju	A6	+
	A9	+
	C4	+
Rozwój i wzmocnienie organizacji pozarządowych na terenie powiatu hajnowskiego	A9	+
	B4	+
Rozwój współpracy transgranicznej	A11	+
	B1	+
Poprawa klimatu dla biznesu	B3	+
	D1 – D4	+
Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie potencjału marki regionu Puszczy Białowieskiej	B3 – B4	+
	C1	+
	D2-D3	+
Zwiększenie atrakcyjności turystycznej z uwzględnieniem dywersyfikacji ruchu turystycznego	B1 – B4	+
	D2	+
	D3	+

Źródło: opracowanie własne.

Założenia i cele Strategii gminy Hajnówka nie stoją w sprzeczności z założeniami i celami dokumentów wyższego szczebla. Oznacza to że kierunek przyszłego rozwoju gminy nie będzie rażąco sprzeczny z kierunkami rozwoju Polski oraz Unii Europejskiej, w tym również w zakresie związanym z ochroną i użytkowaniem środowiska przyrodniczego. Niestety zbieżność strategii z dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do zagadnienie związanych ze środowiskiem jest dość mała, co w dużej części wynika z możliwości i kompetencji władz samorządowych na poziomie gminnym. W zasadzie, cele strategiczne ujęte w analizowanym dokumencie, realizują jedynie postulaty dotyczące, najszerzej obecnie dyskutowanego zagadnienia tj. gospodarki niskoemisyjnej, a w szczególności poprawy bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i termomodernizacji oraz poprzez zmniejszenie emisji niskiej.

W niniejszej Prognozie nie odniesiono się do dokumentów na poziomie gminnym, tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hajnówka. Dokumenty te tworzone były ponad 10 lat temu, a ich założenia w obecnej rzeczywistości są już dość zdezaktualizowane. W związku z tym niezasadnie jest oczekiwanie, że nowopowstający dokument strategiczny będzie wyznaczał przyszłe kierunki rozwoju na podstawie nieaktualnych przesłanek.

Oceniana Strategia główny nacisk kładzie na trzy kluczowe z punktu widzenia środowiska obszary. Po pierwsze jest to realizacja polityki wdrażania gospodarki niskoemisyjnej, w tym przypadku głównie poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii oraz termomodernizację. Po drugie wynikające z tego zmniejszenie emisji niskiej, zaś po trzecie na poprawę środowiska wodnego, poprzez lepszą gospodarkę ściekową.

4. Stan środowiska

4.1. Stan środowiska oraz problemy jego ochrony z punktu widzenia realizacji Strategii

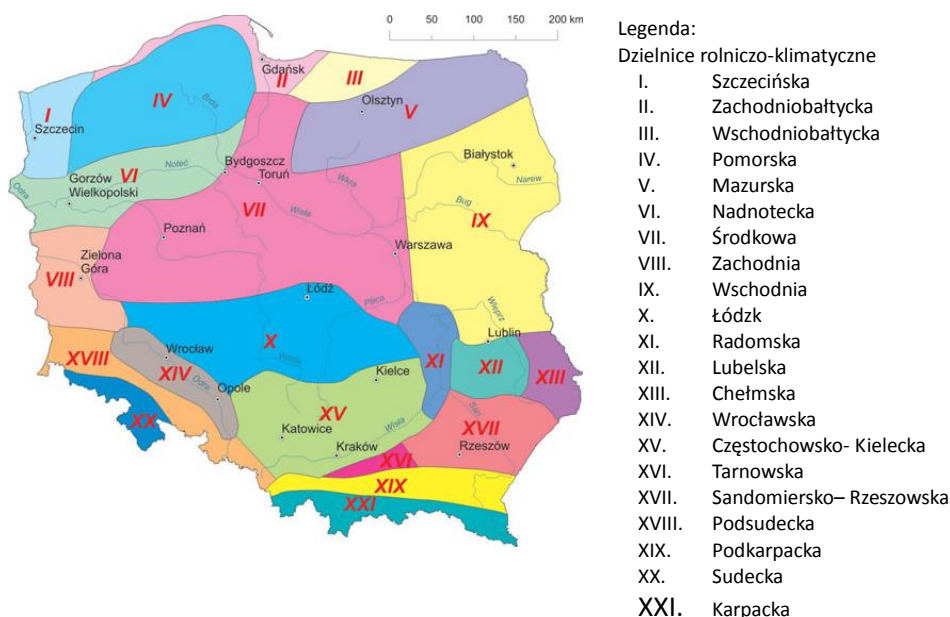
Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy Hajnówka została dokonana w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego gminy.

Niniejsza prognoza porusza jedynie wybrane zagadnienia dotyczące stanu środowiska mające niewątpliwie wpływ na cele i działania zapisane w Strategii. Dużą uwagę została zwrócona w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego krajobrazu i zdrowia ludzi.

1.1.1. Warunki klimatyczne

Gmina Hajnówka, według R. Gumińskiego leży we „wschodniej” dzielnicy klimatycznej (rys. 1). Na obszarze tym średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,5-7,0^o C, okres wegetacyjny trwa 190 - 205 dni, czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 80-87 dni, liczba dni przymrozkowych to ok. 110-138 dni, roczna suma opadów wynosi do 550-600 mm, dominują wiatry zachodnie (Rysunek **Błąd! Nie określono sekwencji.**).

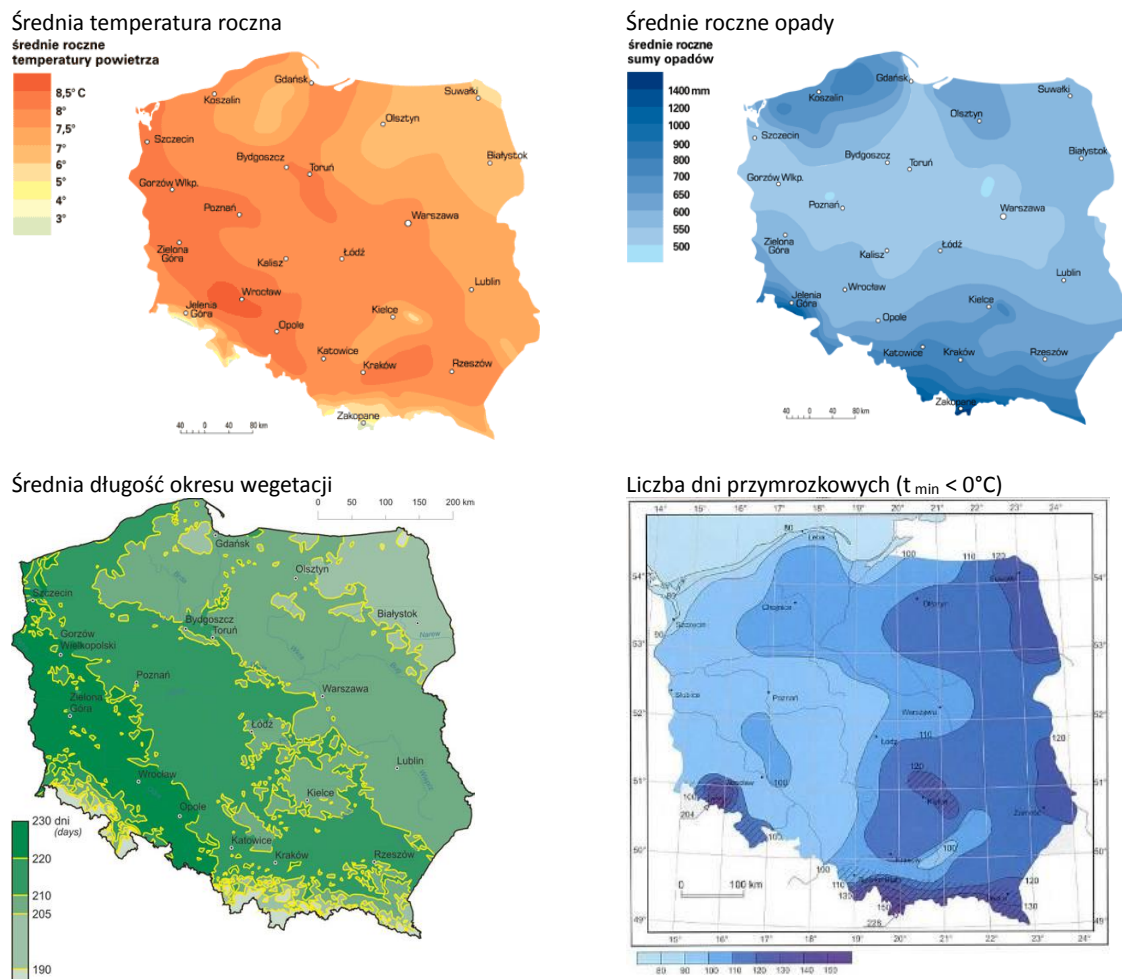
Rysunek **Błąd! Nie określono sekwencji.**.. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg R. Gumińskiego

Źródło: www.acta-agrophysica.org

Warunki klimatyczne gminy Hajnówka są korzystne ze względu na rozkład opadów meteorologicznych, skupionych głównie w okresie wegetacyjnym (70%). Okresy deficytowe w wilgoć przypadają zazwyczaj w maju lub czerwcu. Niekorzystne dla roślin są późne wiosenne i wczesne jesienne przymrozki.

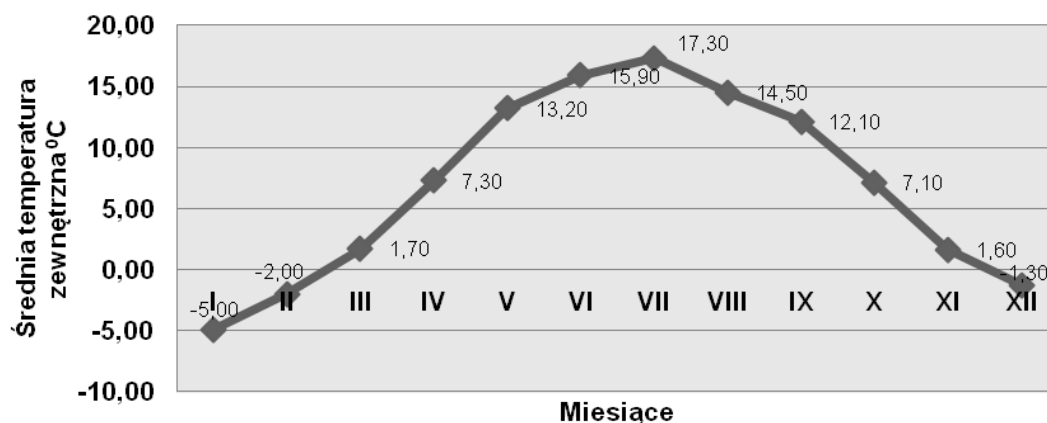
Rysunek 2. Średnia temperatura, opady, długość okresu wegetacji oraz liczba dni przymrozkowych na terenie Polski

Źródło: opracowane na podstawie : www.wiking.edu.pl, .acta-agrophysica.org, www.imgw.pl

Puszcza Białowieńska położona na terenie gminy Hajnówka, jako duży kompleks leśny, w znacznym stopniu wpływa na modyfikację klimatu. Wnętrze lasu charakteryzuje się zmniejszoną amplitudą temperatur, zwiększoną ilością opadów, niższą prędkością wiatru i dłuższą zalegającą pokrywą śnieżną. Rozkład średnich temperatur na terenie gminy Hajnówka został zaprezentowany na poniższym rysunku.

Rysunek 3. Rozkład średnich temperatur na terenie gminy Hajnówka

1.1.2. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy Hajnówka ukształtowana została podczas zlodowacenia środkowopolskiego. Ma ona charakter pofałdowanej równiny poprzecinanej różnego rodzaju formami polodowcowymi. Obszar gminy jest raczej słabo urozmaicony morfologicznie. Dodatkowo we wschodniej i południowoschodniej części gminy rzeźba zamaskowana jest przez obszary leśne.

Powierzchnia wysoczyzny w zachodniej części gminy zbudowana jest z gliny zwałowej o powierzchni zdenudowanej i urozmaiconej niewielkimi i płytkimi zagłębieniami bezodpływowymi. Wschodnią i południowo-wschodnią (puszczańską) część gminy budują piaski sandrowe, spod których między Hajnówką i Nowosadami wyłaniają się pojedyncze wzgórza moreny czołowej. We wschodniej części gminy teren podnosi się, na powierzchni ukazuje się znowu glina zwałowa, w okolicy Czerlonki zwieńczona rozległym wzgórzem czołowo morenowym. Na piaszczystej powierzchni sandru w południowej części gminy (rejon Topiła) uformowały się wały wydmorewne osiągające 13 m wysokości względnej. Najniżej położone tereny w gminie osiągają wysokość 150m. n.p.m., najwyższa kulminacja wznosi się natomiast na wysokość 195m n.p.m. Różnica wzniesień na terenie gminy Hajnówka wynosi 45m.

1.1.3. Surowce mineralne

Obszar gminy Hajnówka znajduje się w zasięgu wyniesienia mazursko-suwańskiego, jednostki tektonicznej zbudowanej ze skał archaicznych i proterozoicznych. Strop tej jednostki spoczywa tu mniej więcej na głębokości 700m, zbudowany jest z osadów eokambru, kredy oraz trzeciorzędu. Miąższość wyżej występujących osadów czwartorzędowych wynosi około 100 m. Na powierzchni leżą twory należące do zlodowacenia środkowopolskiego. Najstarszym odsłaniającym się na powierzchni utworem są osady zastoiskowe (górne) - piaski mułkowate, mułki piaszczyste, mułki i ropy. Występują one w dolinie rzeki Leśnej między Nowokorninem i Hajnówką. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana i waha się od kilku do 40m. Całą zachodnią i miejscami wschodnią część gminy pokrywa glina zwałowa stadiau mazowiecko-podlaskiego. Miąższość tych osadów waha się w granicach 5-6 m. Glinę zwałową stadiau mazowiecko-podlaskiego pokrywają osady powstałe podczas recesji lądolodów tego stadiau. Są to piaski ze żwirami i głazami budujące wzgórza moren czołowych występujące na wschód od Hajnówki, w okolicy Czerlonki oraz na południu gminy - w okolicy Topiła. Wymienione

powyżej utwory „zatopione” są w wodnolodowcowych piaskach ze żwirem związanych z transgresją i regresją lądolodu stadiału północno mazowieckiego (osady dolne i górne). Miąższość tych osadów waha się od 6 do 20 m. U schyłku plejstocenu i na początku holocenu na piaszczystych powierzchniach lodowcowych i wodnolodowcowych (rejon Topiła) zaczęły formować się wydmy. Holocen reprezentują osady powstałe w dnach dolin rzecznych- piaski, mady, torfy oraz namuły wypełniające zagłębienia bezodpływowe. Miąższość namułów z reguły nie przekracza 2m.

Na terenie gminy występują następujące surowce mineralne:

- złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, „Trywieża” - surowce ilaste ceramiki budowlanej, na dzień 31.12.2014 ich zasoby wynosiły 9703 tys. m³. Złoże położone jest w północno-zachodniej części gminy w okolicy miejscowości Trywieża. Z uwagi na położenie w obrębie gruntów rolnych chronionych (III i IV klasy bonitacji) eksploatację złoża uznano za warunkową;
- złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, „Borysówka” – złoża piasku i żwiru z wkładkami piasków drobno i gruboziarnistych. Miąższość złoża wynosi 9,8 m, zasoby oszacowano na 37 tys. m³.

Na obszarze gminy Hajnówka zostały rozpoznane także obszary perspektywnego występowania:

- surowców ilastych, usytuowany w północnej części gminy, w 11 na 12 wykonanych otworach stwierdzono występowanie ilów o miąższości 3,7-29,7m;
- kruszywa naturalnego, usytuowany w rejonie miejscowości Nowosady w oparciu o orzeczenie geologiczne. Złoże stanowią w tym miejscu piaski ze żwirem o miąższości 8 m.

Obszary perspektywnego występowania kopalin na ogół nie mają znaczenia regionalnego, a głównie lokalne.

Na terenie gminy Hajnówka istnieje 48 czynnych punktów eksploatacji piasków ze żwirem i piasków, oraz 10 punktów eksploatacji dawnej.

Cennym zasobem występującym w granicach gminy Hajnówka jest torf. Jego złoża są umiejscowiono głównie wzdłuż cieków wodnych, najbardziej cenne z nich są objęte ochroną rezerwatową. Największym rezerwatem torfowym jest „Rezerwat Michnówka” (84,92 ha) - zbiorowisko boru bagiennego w zagłębieniu międzywydmowym, w południowej części doliny rzeki Perebel. Obejmuje on torfowisko wysokie oraz otaczające je lasy reprezentujące szereg dobrze zachowanych zbiorowisk leśnych borowych i grądowych. Spośród rezerwatów faunistycznych największym jest „Rezerwat Olszanka Myśliszcze”, obejmujący zbiorowiska nieleśne w torfowej dolinie rzeki Leśnej Prawej. Jest to najciekawsza ostoja występowania reliktovej fauny motyli odznaczającej się dużym bogactwem gatunków i występowaniem form endemicznych w południowej części Puszczy. Ponadto torfowiska występują w rezerwach leśnych, np.: Głęboki Kąt, 40,26 ha. Na obszarach tych prowadzone są różnego typu działania ochronne m.in. zmierzające do zachowania w stanie nienaruszonym biocenozy tzw. użytków ekologicznych (bagien, śródleśnych łąk, trzęsawisk, torfowisk) lub do zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego czy też odtwarzania śródleśnych zbiorników i cieków wodnych, a także związane z ochroną lasów łęgowych, wilgotnych i bagiennych.

1.1.4. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy Hajnówka występuje słabo rozwinięta sieć rzek i strumieni. Główną rzeką jest Leśna Prawa (prawobrzeżny dopływ Bugu) i jej dopływy Perebel i Chwiszczej, które spływają w kierunku południowowschodnim. Wody w północnowschodniej części gminy zbierane są przez rzekę Łutownia (dopływ Narewki), zaś południowozachodnia część gminy należy do dorzecza Orlanki – dopływ Narwi. Rzeki płyną wąskimi dolinami wypełnionymi namułami lub torfami. W zachodniej części gminy rzeki zostały włączone w system melioracji odwadniających. W części wschodniej rzeki płyną naturalnymi korytami, w ich dolinach występują mokre łąki, szuwarzyiska i torfowiska niskie.

Na terenie gminy Hajnówka nie występują naturalne zbiorniki wodne. Największym sztucznym akwenem jest zbiornik na rzece Perebel o powierzchni 16,7 ha służący do magazynowania i konserwowania drewna, po oczyszczeniu i może być wykorzystywany do rekreacji. Istnieje również kilka płytkich i zarośniętych przez roślinność szuwarową stawów.

Ogólna ocena jakości wód w profilu pomiarowym zlokalizowanym na terenie gminy odpowiadała V klasie - w miejscowości Topiło. Ocena przydatności do bytowania ryb wykazała, że wody rzeki Leśnej nie spełniają kryteriów, jakim powinny odpowiadać wody do bytowania ryb w warunkach naturalnych. Ocena podatności na eutrofizację, wykazała przekroczenie wartości wskaźników ogólnego węgla organicznego, azotu i fosforu ogólnego oraz fosforanów w punkcie pomiarowym w miejscowości Topiło.

Wody podziemne

Większość zasobów wód podziemnych na terenie gminy Hajnówka nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele gospodarcze, a po uzdatnieniu (usunięciu naturalnych pierwiastków, jakimi są żelazo i mangan) na cele konsumpcyjne. Wody podziemne należące do zasobów naturalnych coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. W szczególności niezbędna jest ochrona obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Badania w zakresie stanu zwierciadła oraz chemizmu i jakości wód podziemnych są prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny, a w jego ramach przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną. Badania realizowane są w punktach badawczych wód podziemnych. Na obszarze gminy Hajnówka istnieją dwa takie punkty.

Tabela **Błąd! Nie określono sekwencji..** Punkty badawcze wód podziemnych w powiecie hajnowskim

Punkt badawczy	Miejscowość	Układ współrzędnych Geodezyjnych PUWG* 1992	
		X	Y
II/1471/1	Orzeszkowo	806834,979999	544709,921347
II/1487/1	Dubiny	809260,640191	555771,860485

Źródło: Rocznik Hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej za 2014 rok, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015.

Informacje dotyczące rodzajów punktów badawczych i ich głębokości znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 2. Zestawienie informacji o stacjach hydrogeologicznych sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych w powiecie hajnowskim

Punkt badawczy	Miejscowość	Rodzaj punktu badawczego	Głębokość otworu	Głębokość stropu poziomu wodonośnego [m]	Głębokość spągu poziomu wodonośnego [m]	Głębokość zwierciadła ustalonego [m]	Rok początku obserwacji
II/1471/1	Orzeszkowo	piezometr	70	39	>70	8,35	2012
II/1487/1	Dubiny	studnia wiercona	165	133	162	12,90	2012

Źródło: Rocznik Hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej za 2014 rok, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015.

Wody podziemne, zlokalizowane w stacji hydrogeologicznej sieci obserwacyjno-badawczej w Orzeszkowie są pochodzenia czwartorzędowego, natomiast w Dubinach - pochodzenia trzeciorzędowego.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości. Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny w sieci otworów badawczych obejmujących wszystkie JCWPd na obszarze kraju. W 2014 r. na terenie gminy Hajnówka były prowadzone badania fizykochemiczne jakości wód w 3 punktach pomiarowych, tj: II/1471/1, II/1487/1. Dodatkowo w 2012 r. badanie fizykochemiczne było przeprowadzone w Hajnówce (punkt badawczy 1672). Wyniki przeprowadzonego monitoringu znajdują się w Tabeli 3.

Tabela 3. Jakość wód podziemnych powiatu hajnowskiego w 2012 i 2014 roku

Punkt badawczy	Miejscowość	pH	Klasa czystości wód	Wskaźniki decydujące o przynależności do klas	Przekroczenie wymagań dotyczące jakości wody przeznaczonych do spożycia
II/1471/1	Orzeszkowo	7,63	III		As, Mn, Fe
II/1487/1	Dubiny	7,41	III		Mn, Fe
1672	Hajnówka*	7,55	III	Mn, Fe	Mn, Fe

*Badanie wykonane w roku 2012

Źródło: Rocznik Hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej za 2014 rok, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015.

Wody podziemne gminy Hajnówka mieszczą się w III klasie. Są to wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone głównie w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Wykorzystanie wód podziemnych zostało określone na podstawie faktycznego zużycia (poboru) wód podziemnych (Tabela 4).

Tabela 4. Zużycie wód podziemnych w powiecie hajnowskim w 2013 roku.

Jednostka	Miejscowość	Ilość		Ilość wg celu zużycia [m³]	
		Ogółem [m³]	Wody podziemne [m³]	A	B
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Hajnówce w	Hajnówka	150287	150287	4581	132691
Nadleśnictwo Hajnówka,	Hajnówka	209	209		
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. Z O.O., I	Hajnówka	1180289	1180289	1180289	
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,	Hajnówka	44107	44107	44107	
Moderator Sp. Z O.O.,	Hajnówka	349	349	349	
SUMA		1375241	1375241	1229326	132691

Cel zużycia wody podziemnej

A - do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe

B - na potrzeby produkcji, w której woda wchodzi w skład lub bezpośredni kontakt z produktami żywnościowymi i farmaceutycznymi lub na cele konfekcjonowania

C - pozostałe cele

Źródło: dane uzyskane z Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska, dane za rok 2013

Największa ilość wód podziemnych nieco ponad 89% jest zużywana do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe, 9,6% - na potrzeby produkcji, a ok. 1% na inne cele.

Największe zużycie wód podziemnych, blisko 86%, ma Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Hajnówce, następnie Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska – ok. 11% ii Szpital w Hajnówce – 3,2%.

1.1.5. Gleby

Produkcja rolnicza uzależniona jest między innymi od dostępności gleb odpowiedniej jakości. W gminie Hajnówka podobnie jak, w powiecie Hajnowskim występują gleby ukształtowane z utworów polodowcowych: gleby bielcowe, gleby brunatnoziemne, gleby płowe, gleby rdzawe, gleby oglejone, a w dolinach rzek i na torfowiskach gleby organogeniczne: czarne ziemie, gleby murszowe oraz torfy torfowisk przejściowych, niskich i wysokich. Stosunkowo niewielkie powierzchnie zajmują mady rzeczne. Największe powierzchnie stanowią gleby brunatne, brunatne oglejone i płowe.

Gleby cechują się niską zawartością azotu, fosforu, potasu. Niedobory tych składników występują na 35% - 65% pow. użytków rolnych, w zależności od gminy.

Według danych IUNG średni wskaźnik jakości przestrzeni produkcyjnej rolniczej na terenie gminy Hajnówka wynosi 63,2 punkty. Dla porównania w powiecie hajnowskim jest on równy

52,6 pkt, w województwie podlaskim jego wartość to 54,3 pkt., a w Polsce 66,6 pkt. Z punktu widzenia prowadzenia gospodarki rolnej, uwarunkowania w gminie Hajnówka są raczej dobre.

W gminie Hajnówka przeważają gleby średnie należące do klasy bonitacyjnej IVa i IVb. Szczegółowy podział gleb w zależności od klasy bonitacyjnej został przedstawiony poniżej (Tabela 5).

Tabela 5. Gleby w gminach powiatu hajnowskiego według klas bonitacyjnych [ha]

Jednostka terytorialna	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
gm. Hajnówka	0,73	416,54	1082,99	2057,98	1683,88	1333,54	377,95
Udział gleb w gminie [%]	0,01	5,99	15,57	29,60	24,22	19,18	5,44

Źródło: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Hajnówce, 2014.

Największą powierzchnię pod względem struktury i użytkowania gruntów zajmują użytki rolne w dobrej kulturze 7433 ha. W drugiej kolejności są tereny pod zasiewami 4698 ha.

Relatywnie dużą powierzchnię zajmują:

- łąki trwałe (grunty pokryte trawami - 5 lub więcej lat, z zasady koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych) – 2201 ha;
- lasy i grunty leśne – 379 ha,
- uprawy trwałe (łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami)- 55 h;
- pastwiska – 207 ha,
- sady - 54 ha.

Pozostałe użytki rolne stanowią powierzchnię równą 317 ha, natomiast pozostałe grunty zajmują powierzchnie 510 ha.

1.1.6. Lasy

Zasoby leśne

Lasy w gminy Hajnówka zajmują ponad połowę jej powierzchni, tzn. lesistość gminy wynosi 56,6%, a grunty leśne zajmują powierzchnię 16542,26 ha. Grunty leśne prywatne stanowią obszar 420,53 tys. Ha (2,5%). Proporcje te podobne jak w całym powiecie hajnowskim, natomiast zdecydowanie inne, niż występujące średnio w województwie podlaskim, gdzie powierzchnia zajmowana przez lasy prywatne stanowiła około 1/3 powierzchni gruntów leśnych.

Powierzchnia lasów w gminie wynosi łącznie 16569,71 tys. ha, z tego 16146,60 ha to lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. W tabeli przedstawiono zestawienie powierzchni gruntów leśnych oraz powierzchni lasów w gminie oraz powiecie hajnowskim. Kategoria „lasy ogółem” obejmuje lasy prywatne oraz publiczne: stanowiące własność gmin i stanowiące własność Skarbu Państwa. W tabeli dodatkowo wyszczególniono powierzchnię lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych.

Tabela 6. Powierzchni gruntów leśnych, powierzchni lasów oraz lesistości w gminie Hajnówka i powiecie Hajnowskim

Gmina	Lasy ogółem [ha]	Lasy w zarządzie Lasów Państwowych [ha]	Parki Narodowe [ha]	Lasy prywatne [ha]
Hajnówka	16569,71	16134,16	-	420,53
Powiat	86471,8	64532,3	9783,4	11648,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych [data wejścia: 10.09.2015]

Dominującymi typami siedliskowymi lasów Puszczy Białowieskiej i Nadleśnictwa Hajnówka są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw), las świeży (Lśw) i las wilgotny (Lw). Znaczne powierzchnie zajmowane są także siedliska: boru świeżego (Bśw), olsu (Ol) i olsu jesionowego (Olj). Najrzadszymi siedliskami są: las mieszany wilgotny (LMw), bór mieszany wilgotny (BMw), las mieszany bagienny (Lmb), bór wilgotny (Bw) i bór bagienny (Bb). Dominującymi gatunkami lasotwórczymi są sosna i świerk zajmujące razem około 50% powierzchni, wysoki udział mają także olsza (ok. 20%), dąb (ok. 12%), brzoza (ok. 10%) i grab (ok. 3%), pozostałe gatunki (jesion, klon, osika, lipa i inne) łącznie zajmują ok. 5% powierzchni lasów.

Struktura wieku drzewostanów Puszczy Białowieskiej jest dość nieregularna. Dominują drzewostany IVa klasy wieku (61-701 lat), bardzo duży udział mają także drzewostany VIII klasy wieku i starsze (powyżej 140 lat) oraz IIa klasy wieku (21-30 lat). Zaznaczają się znaczne niedobory drzewostanów IIIa (4150 lat) i Vb (91-100 lat). Powyższe zaburzenia zostały spowodowane następującymi czynnikami: - Szczególnie duży areał IV klasy wieku wynika z wyrębów z okresu I-ej wojny światowej i eksploatacji przez firmę „Century” w latach 1924 -29. Są to obecnie w większości tzw. drzewostany przejściowe, powstałe z samosiewów gatunków lekkonasiennych: brzozy i osiki, oraz częściowo grabowe i olszowe.

Pozyskanie drewna

Prawie wszystkie lasy zlokalizowane są we wschodniej i południowej części gminy zajmowanej przez zwarty kompleks Puszczy Białowieskiej, administrowany przez Nadleśnictwo Hajnówka. Zachodnia część gminy jest całkowicie odlesiona. W latach 2002 – 2011, Nadleśnictwo Hajnówka w oparciu o „Plan Urządzania Lasów 2002-2011”, pozyskało łącznie 387,6 tys m³ drewna, co stanowiło 24% pozyskania drewna w całym powiecie. W nowym

projektach PUL 2012–2021, zatwierdzonych przez Głównego Konserwatora Przyrody 9 października 2012 r., zmniejszono dziesięcioletni poziom pozyskania drewna o 43,7%.

Gospodarowanie w lasach prywatnych prowadzone jest przez właścicieli według uproszczonego planu urządzenia lasu (uPUL) lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów. Dokumenty te określają także wielkość dopuszczalnego pozyskania drewna na danym terenie. Nadzór nad prowadzoną gospodarką leśną w lasach prywatnych sprawuje starosta. Na podstawie uproszczonych planów urządzenia lasu, którymi dysponuje Starostwo Powiatowe w Hajnówce można określić rozmiar użytkowania lasów prywatnych w gminie Hajnówka. Rozmiar użytkowania rębnego wynosił 9 tys m³ zaś przedrębne 2 tys. m³.

Ograniczenia w poborze surowca drzewnego jak i drewna opałowego stanowią realne zagrożenie dla konkurencyjności rodzimych podmiotów gospodarczych. Restrykcje wprowadzone centralnie względem możliwości korzystania z odnawialnego zasobu naturalnego stanowi wymierną przeszkodę dla wielokierunkowego rozwoju regionu, w tym gminy Hajnówka. Działania podejmowane przez lokalny samorząd powinny zmierzać do zmiany tego stanu rzeczy.

Przydatność lasów do rekreacji

Na terenie gminy lasami wyłączonymi spod rekreacji są rezerваты przyrody, strefy ochronne wokół gniazd (w okresie lęgowym) oraz uprawy leśne. Ograniczona jest także penetracja lasów wodochronnych. Wszystkie pozostałe lasy można uznać za przydatne do rekreacji. Jednak ich naturalna chłonność i odporność na antropopresję jest zróżnicowana. Najmniej przydatne są te fragmenty lasów, gdzie występują drzewostany młode (do 20 lat) ich chłonność jest niska ze względu na bardzo utrudnioną penetrację i wynosi ok. 2-4 osoby/ha/dzień. Siedlisko boru świeżego cechuje mała odporność na użytkowanie rekreacyjne. Jego chłonność wynosi 4-8 osób/ha/dzień. Sosnowe lasy na tym siedlisku wykazują duże właściwości lecznicze chorób układu oddechowego. Nie jest jednak korzystne do użytkowania rekreacyjnego ze względu na specyficzny bioklimat stwarzający zagrożenie dla osób starszych, szczególnie w okresie letnich upałów. Niekorzystne dla rekreacji są także lasy na siedliskach wilgotnych ze względu na silnie rozwiniętą warstwę podszytu i runa oraz na niską odporność podłoża i dużą wrażliwość na antropopresję. Najbardziej przydatnymi do rekreacji są lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego, lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego. Ich odporność na użytkowanie rekreacyjne jest wysoka, znaczna jest też ich naturalna chłonność wynosząca 8-15 osób/ha/dzień. Przy ocenie rekreacyjnej lasów istotnym czynnikiem jest także wiek drzewostanów, najbardziej przydatnymi są drzewostany III, IV, V i wyższych klas wieku. Struktura siedliskowa i wiekowa drzewostanów gminy, dominacja siedlisk BMśw, LMśw i Lśw, znaczna ilość drzewostanów starszych klas wieku oraz naturalny charakter i bioróżnorodność Puszczy Białowieskiej, stanowi o wybitnych wartościach turystycznych tych lasów. Za najbardziej preferowane sposoby rekreacyjnego wykorzystania należy uznać: turystykę kwalifikowaną i swobodną penetrację połączoną ze zbiorem płodów runa leśnego (grzyby, jagody).

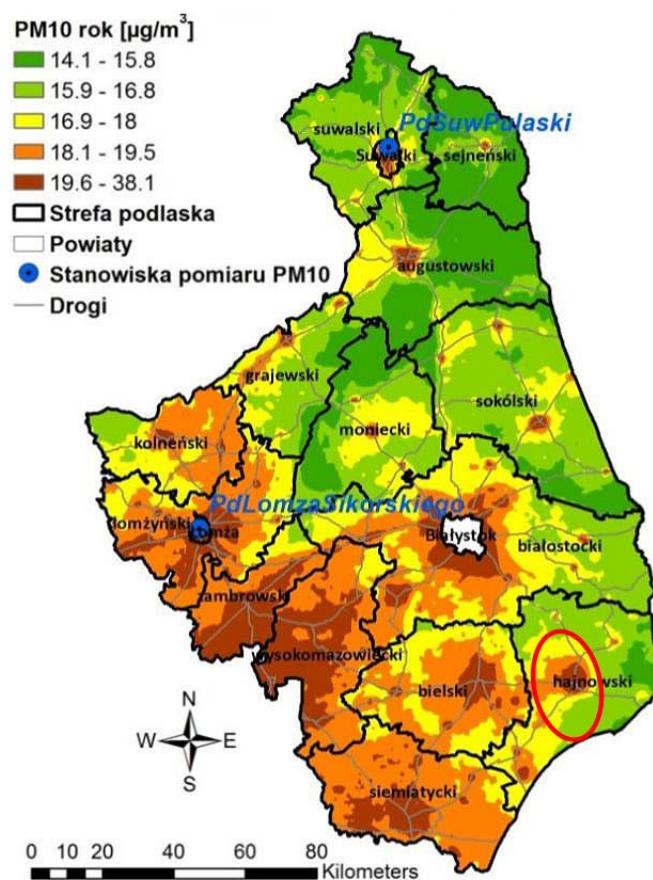
1.1.7. Powietrze

Jakość powietrza atmosferycznego zależy przede wszystkim od emitowanych substancji powstających wyniku działalności człowieka. Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na

terenie gminy są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów, głównie na trasie Białystok – Hajnówka, Hajnówka - Białowieża oraz Hajnówka – Bielsk Podlaski. Substancjami zanieczyszczającymi, mającymi największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzącymi głównie z procesów spalania energetycznego są: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Od środków transportu największy udział w emisji zanieczyszczeń mają tlenki azotu, tlenek węgla i benzen.

Gmina Hajnówka charakteryzuje jednak się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym. Jedynie w zakresie poziomu emisji pyłu zawieszonego PM10, mooga występować sezonowe przekroczenia (Rysunek 3).

Rysunek 3. Stężenia pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników rok w strefie podlaskiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 r.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, TOM II – pył zawieszony PM10, Białystok 2013

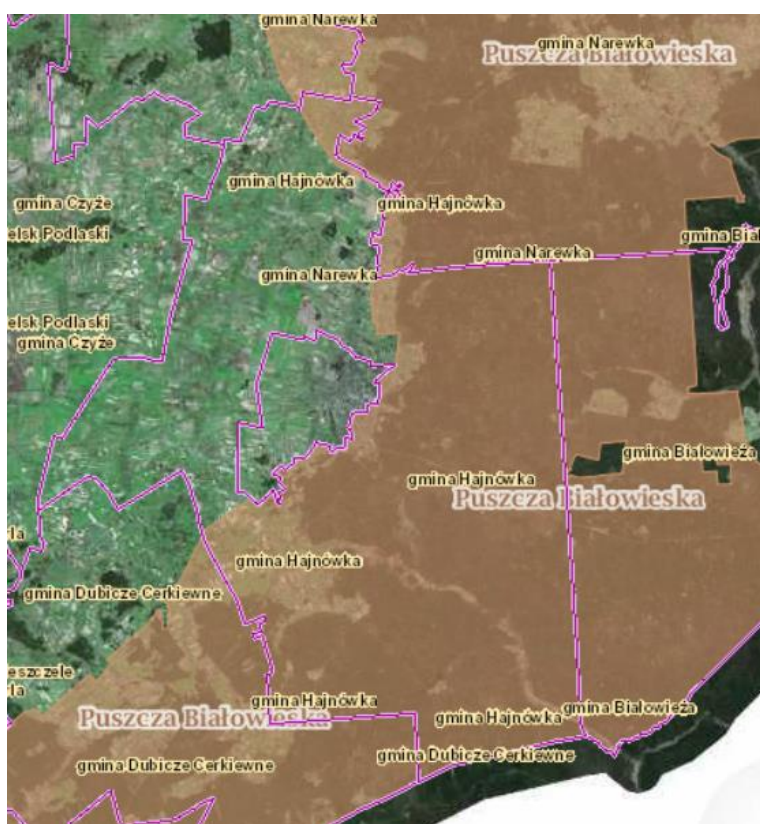
Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim.

W dokumencie *Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu hajnowskiego*, nie stwierdzono występowania na terenie gminy Hajnówka dużych emitentów zanieczyszczeń powietrza.

1.1.8. Ochrona przyrody

Z uwagi na swoje położenie gmina Hajnówka należy do Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej (17691 ha, co stanowi 60,30% jej ogólnej powierzchni). Obszar ten obejmuje całą Puszcę Białowieską oraz teren położony na południe i południowy zachód od puszczy z fragmentami lasów naturalnego pochodzenia i dużymi powierzchniami młodników sosnowych występujących na glebach porolnych. Na terenie gminy Obszar zajmuje całą zachodnią i południową (puszczańską) część gminy, wraz z terenami rolniczymi (położonymi na południe od szosy Hajnówka - Siemiatycze okolice wsi Orzeszkowo), panuje tu krajobraz mozaikowy łąkowo-polno-leśny. Na poniższym rysunku przedstawiono zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej.

Rysunek 4. Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej

Źródło: Interaktywna mapa obszarów Natura 2000, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Wszystkie obiekty chronione gminy Hajnówka zgrupowane są na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej. Na terenie gminy istnieje obecnie 12 rezerwatów przyrody (8 leśnych, 3 faunistyczne i jeden krajobrazowy) o łącznej powierzchni 1940,25 ha. Wszystkie zlokalizowane są we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej.

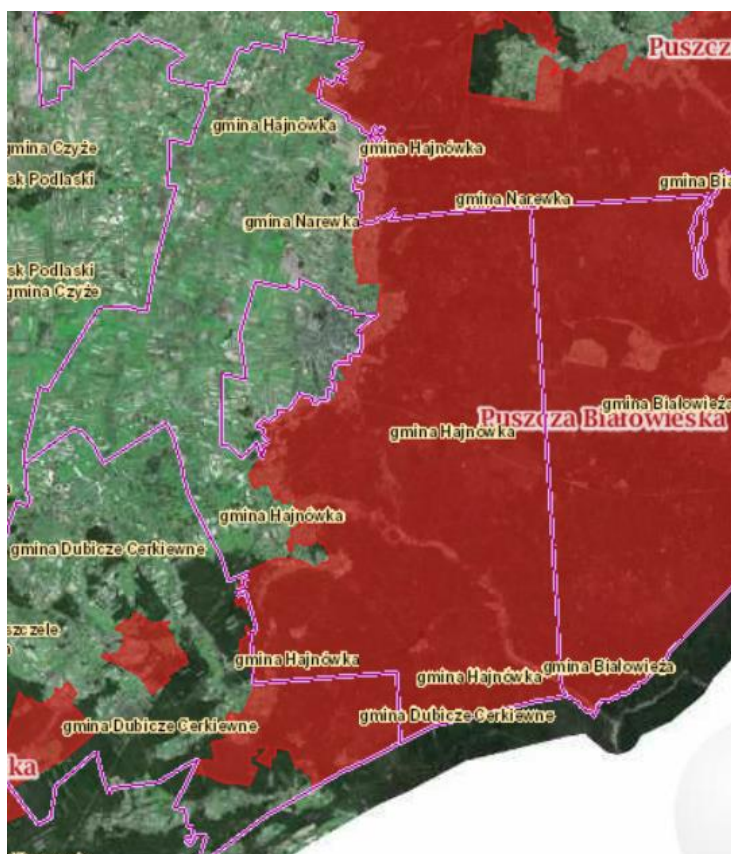
The map displays the Białowieża National Park area, with various locations and administrative boundaries marked. Key locations include:

- Szczekotowo
- Lipiny w Puszczy Białowieżskiej
- Dębowy Grąd
- Lasy Naturalne Puszczy Białowieżskiej
- Głęboki Kąt
- Nieznanowo
- Lasy Puszczy Białowieżskiej
- Miechnówka
- Berezowo
- Olśzanka Mysłiszcz
- Podcerkwa
- Przewłoka
- Kozłowe Borki

Administrative boundaries are indicated by dashed lines, and the map also shows the locations of various gminas (municipalities) such as Hajnówka, Białowieża, and Dubiczę Cerkiewne.

Ponadto na terenie gminy występuje 519,26 ha użytków ekologicznych, 33 strefy ochronne gniazd ptaków (orlik krzykliwy, puchacz, bocian czarny), ostoja żubra o powierzchni 168,8 ha oraz 361 pomników przyrody oraz lasy wodochronne o łącznej powierzchni 3528,13 ha.

Rysunek 6. Obszar Natura 2000 „Puszcza Białowieska”

Źródło: Interaktywna mapa obszarów Natura 2000, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Obszar obejmuje polską część Puszczy Białowieskiej w granicach zwartego kompleksu leśnego. Dominujący i najbardziej typowy krajobraz tego obszaru stanowią płaskie równiny gliniastej moreny dennej (40,5% powierzchni, 145-165 m n.p.m.), gdzie przeważają gleby brunatne, płowe i opadowo-glejowe, pokryte lasami liściastymi, głównie grądami. Obszar ten to również ostoję ptaków o randze europejskiej. gniazduje tu około 155 gatunków ptaków. Kompleks Puszczy stanowi relikwyt pierwotnych krajobrazów leśnych, które dominowały w przeszłości na Nizinach Środkowopolskich i Północnopodlaskich. Puszczański i relikwytowy charakter lasów podkreślają ponad stuletnie drzewostany naturalnego pochodzenia. Puszcza ma istotne znaczenie dla ochrony dużych drapieżników - wilka i rysia. Jest także najliczniejszą w Polsce ostoją żubra. Najnowszy katalog fauny puszczańskiej zawiera prawie 11 000 gatunków (40 % gatunków krajowych).

4.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Realizacja założeń Strategii nie będzie powodowała znaczących oddziaływań na środowisko.

Przewidywane oddziaływania na środowisko

Określenie i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji Strategii (w tym na obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody)

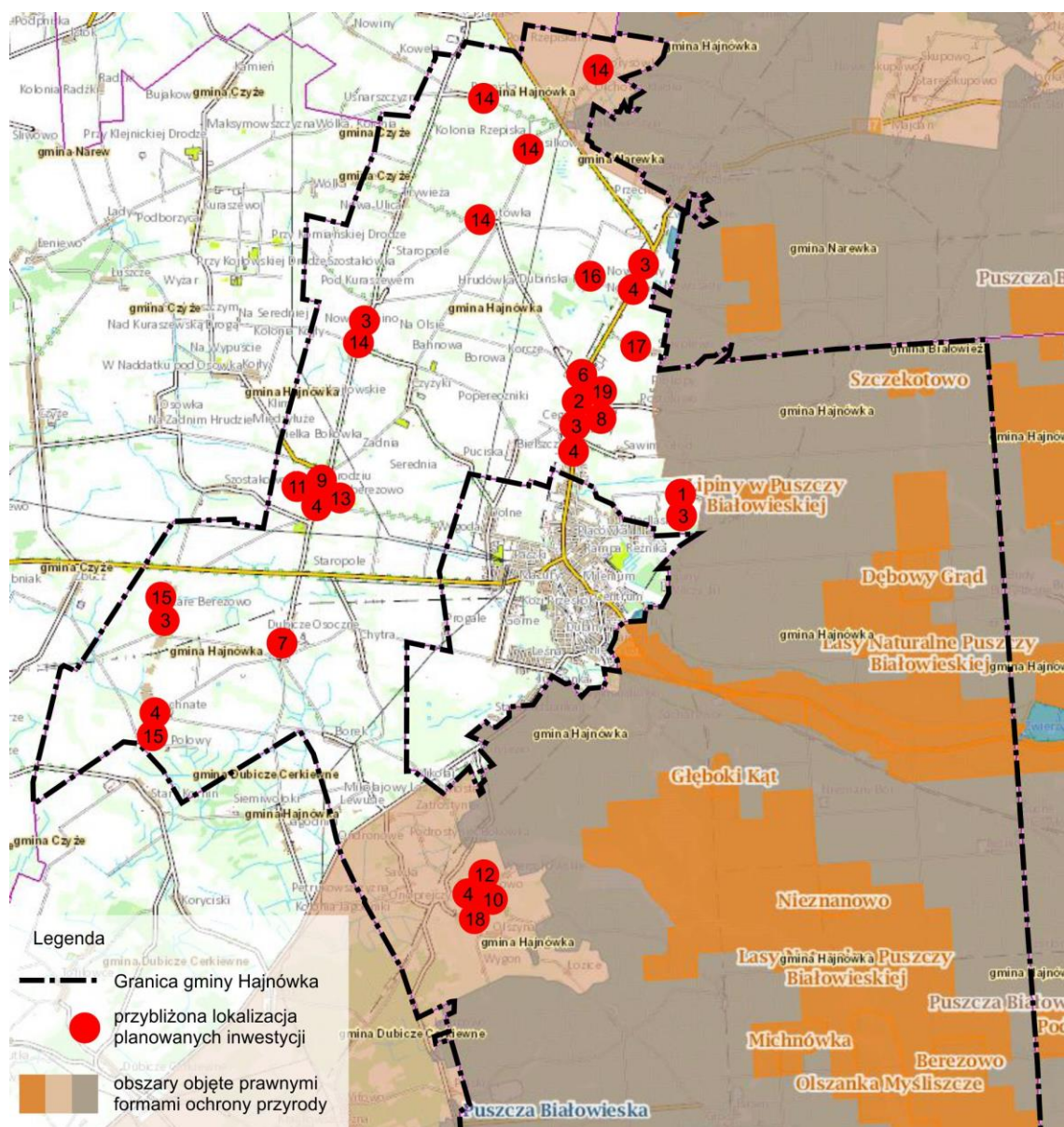
W prognozie analizie poddano możliwe do wystąpienia w wyniku realizacji Strategii oddziaływania, na integralność badanego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. W prognozie uwzględniono również wpływ na obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, tj:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej,
- Obszar OSO i SOO „Puszcza Białowieska” PLC200004,
- rezerваты: Szczekotowo, Lipiny w Puszczy Białowieskiej, Dębowy Grąd, Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej, Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera, Głęboki Kąt, Nieznanowo, Berezowo, Michnówka, Olszanka Myśliszcze, Sitki, Przewłoka, Starzyna.

Analizie poddano oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, oddzielnie dla każdego z komponentów środowiska a także dla ludzi sfery materialnej i zabytków. Przyjęto 10-stopniową skalę oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne). Jednocześnie wyznaczono skumulowane oddziaływanie, przyjmując, że wszystkie planowane inwestycje, mające powyżej -6 punktów należy uznać za działania mogące potencjalnie niekorzystnie oddziaływać na środowisko, ludzi, zabytki i dobra materialne. Analogicznie skumulowane oddziaływanie powyżej +6 punktów, należy uznać za korzystne z punktu widzenia sfery ekologicznej i antroposfery gminy Hajnówka. Skumulowane oddziaływania w zakresie od -5 do +5 uznać należy jako oddziaływania względnie obojętne z punktu widzenia prowadzonej analizy. Wyniki analiz oraz wnioski przedstawiono poniżej.

Na poniższym rysunku przedstawiono wzajemne usytuowanie planowanych w Strategii inwestycji względem obszarów chronionych w gminie Hajnówka.

Rysunek 7. Obszary chronione oraz lokalizacja inwestycji przewidzianych w Strategii rozwoju gminy Hajnówka

1. Przebudowa drogi w Lipinach stanowiącej drogę dojazdową do siedziby podmiotu gospodarczego prowadzącego zakład produkcyjny
2. Energetyka fotowoltaiczna dla infrastruktury edukacyjnej Gminy Hajnówka
3. Instalacja wyspowych mikroinstalacji fotowoltaicznych na obszarze Gminy Hajnówka
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej Gminy Hajnówka
5. Instalacja urządzeń wykorzystujących OZE dla gospodarstw domowych Gminy Hajnówka
6. Remont zabytkowej cerkwi parafialnej p.w. Zaśnięcia NMP w Dubinach wraz z przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego
7. Adaptacja obiektu byłej zlewni mleka w Dubiczach Osocznych do funkcji społeczno - kulturalnych oraz obsługi ruchu turystycznego
8. Utworzenie obiektu zewnętrznej infrastruktury rekreacyjnej w Dubinach
9. Program aktywności lokalnej dla społeczności osiedla byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Nowoberezowie
10. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej w Orzeszkowie
11. Remont zabytkowej cerkwi filialnej pw. Św. AP. Jana Teologa w Nowoberezowie wraz z przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego
12. Adaptacja obiektu świetlicy wiejskiej w Orzeszkowie do celów związanych z integracją społeczną i zawodową
13. Rewitalizacja terenu osiedla byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Nowoberezowie
14. Budowa oczyszczalni ścieków w Trybieży i kanalizacji sanitarnej w: Nowokorninie, Kotówce, Wasilkowie, Rzepiskach, Borysówce.
15. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Mochanem oraz kanalizacji sanitarnej w Mochanem i Starym Berezowie
16. Rozbudowa drogi gminnej nr 108539B Nowosady - Dubińska Ferma
17. Przebudowa drogi gminnej Nr 108538B Skryplewo - droga wojewódzka Hajnówka - Nowosady
18. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Orzeszkowie na bazie obiektów po byłej Szkole Podstawowej w Orzeszkowie
19. Utworzenie terenów inwestycyjnych w Dubinach.

Źródło: opracowane własne na podstawie: Interaktywna mapa obszarów chronionych, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

	1. Przebudowa drogi w Lipinach stanowiącej drogę dojazdową do siedziby podmiotu gospodarczego prowadzącego zakład produkcyjny	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziały-wania
Różnorodność biologiczna	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
	Niekorzystne, bezpośrednie oddziaływanie długoterminowe, związane ze zwiększoną szybkością poruszania się pojazdów (hałas, większa śmiertelność drobnych zwierząt, np. owadów, jeży, żab, etc.)	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, długoterminowe, bezpośrednie związane z poprawą walorów krajobrazowych	1
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla)	-1
	Korzystny, długotrwały, wpływ, ze względu na zmniejszoną emisję spalin pojazdów poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie wynikające z budowy kanalizacji deszczowej, odprowadzającej zanieczyszczone wody opadowe	2
Zasoby naturalne	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływanie na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (zużycie paliw napędowych)	-1
	Korzystny, długotrwały, korzystny wpływ, ze względu na zmniejszone zużycie paliwa oraz części eksploatacyjnych w pojazdach poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje).	-1
	Pozytywne długotrwałe oddziaływanie, wynikające z zmniejszenia zagrożeń wystąpienia kolizji i wypadków, zarówno w ruchu pieszym jak i samochodowym, ze zmniejszenia zużycia pojazdów poruszających się po utwardzonej nawierzchni oraz zmniejszenie zapylenia.	3
Obszary chronione	Brak oddziaływania na cele i przedmiot ochrony	0
Skumulowane oddziaływanie		0

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie charakteryzowała się negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie niezbyt znaczące. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie wielu niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Jednocześnie inwestycja wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców gminy.

	2. Energetyka fotowoltaiczna dla infrastruktury edukacyjnej gminy Hajnówka	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Brak oddziaływania	0
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływania	0
Krajobraz	Brak oddziaływań	0
Klimat	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
	Korzystny, bezpośredni, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla, w wyniku zmniejszenia ilości spalania paliw energetycznych.	4
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe i ponadlokalne oddziaływanie związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń z procesów produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych.	1
Wody	Korzystne, pośrednie, długoterminowe, ponadlokalne oddziaływanie związane ze zmniejszeniem zakwaszenia wód opadowych w wyniku depozycji zanieczyszczeń pochodzących z procesów z procesów produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych	1
Zasoby naturalne	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływanie na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (zużycie paliw napędowych)	-1
	Pozytywne, bezpośrednie, długotrwałe oddziaływanie wynikające ze zmniejszenia zużycia zasobów energetycznych.	2
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Pozytywne, pośrednie, długotrwałe oddziaływanie, w wyniku zmniejszenia opłat za energię elektryczną	5
Obszary chronione	Brak oddziaływania	0
Skumulowane oddziaływanie		10

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na klimat, związanym ze zmniejszeniem emisji CO₂. Również pozytywny wpływ inwestycja wywrze na zasoby naturalne poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych.

	3. Instalacja wyspowych mikroinstalacji fotowoltaicznych na obszarze gminy Hajnówka	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Brak oddziaływania	0
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływania	0
Krajobraz	Brak oddziaływań	0
Klimat	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
	Korzystny, bezpośredni, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla, w wyniku zmniejszenia ilości spalania paliw energetycznych.	4
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe i ponadlokalne oddziaływanie związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń z procesów produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych.	1
Wody	Korzystne, pośrednie, długoterminowe, ponadlokalne oddziaływanie związane ze zmniejszeniem zakwaszenia wód opadowych w wyniku depozycji zanieczyszczeń pochodzących z procesów z procesów produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych	1
Zasoby naturalne	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływanie na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (zużycie paliw napędowych)	-1
	Pozytywne, bezpośrednie, długotrwałe oddziaływanie wynikające ze zmniejszenia zużycia zasobów energetycznych.	2
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Pozytywne, pośrednie, długotrwałe oddziaływanie, w wyniku zmniejszenia opłat za energię elektryczną	5
Obszary chronione	Brak oddziaływania	0
Skumulowane oddziaływanie		10

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na klimat, związanym ze zmniejszeniem emisji CO₂. Również pozytywny wpływ inwestycja wywrze na zasoby naturalne poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych.

	4. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej gminy Hajnówka	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ na krajobraz z wiązany z modernizacją elewacji zewnętrznych	1
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany ze poprawą właściwości termicznych budynku, oraz wymianą źródła energii cieplnej na OZE, co skutkować będzie redukcją emisji dwutlenku węgla	5
Powietrze	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem niskiej emisji spalin z pieców CO, w tym głównie tlenków siarki i azotu oraz pyłów.	3
Wody	Korzystne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem zakwaszenia wód opadowych w wyniku depozycji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw kopalnych	1
Zasoby naturalne	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany ze poprawą właściwości termicznych budynku i wykorzystaniem OZE do produkcji energii cieplnej, co prowadzić będzie do zmniejszonego zużycia paliw kopalnych	2
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany poprawą jakości funkcjonowania budynków użyteczności publicznej	1
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		10

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Wprowadzie część zaplanowanych w tym działaniu zadań będzie miała miejsce na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody (Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej), jednak dotyczą one modernizacji obiektów na obszarach już przekształconych antropogenicznie. Oznacza to, że działania te nie powinny kolidować z celami ochrony przyrody. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na sferę społeczną oraz na klimat i zasoby naturalne.

	5. Instalacja urządzeń wykorzystujących OZE dla gospodarstw domowych gminy Hajnówka	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Brak wpływu	1
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany wymianą źródła energii cieplnej na OZE, co skutkować będzie redukcją emisji dwutlenku węgla	5
Powietrze	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem niskiej emisji spalin z pieców CO, w tym głównie tlenków siarki i azotu oraz pyłów.	3
Wody	Korzystne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane ze zmniejszeniem zakwaszenia wód opadowych w wyniku depozycji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw kopalnych	1
Zasoby naturalne	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany ze poprawą właściwości termicznych budynku i wykorzystaniem OZE do produkcji energii cieplnej, co prowadzić będzie do zmniejszonego zużycia paliw kopalnych	2
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy wpływ związany poprawą jakości funkcjonowania budynków użyteczności publicznej	1
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		10

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na klimat, związanym ze zmniejszeniem emisji CO₂. Również pozytywny wpływ inwestycja wywrze na zasoby naturalne poprzez zmniejszenie ich zużycia.

	6. Remont zabytkowej cerkwi parafialnej p.w. Zaśnięcia NMP w Dubinach wraz z przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku renowacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z remontem obiektu zabytkowego	3
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem świątyni do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego	3
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		5

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	7. Adaptacja obiektu byłej zlewni mleka w Dubiczach Osocznych do funkcji społeczno - kulturalnych oraz obsługi ruchu turystycznego	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku rewitalizacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużywanego budynku do potrzeb słoneczności lokalnej obsługi ruchu turystycznego	3
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		2

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	8. Utworzenie obiektu zewnętrznej infrastruktury rekreacyjnej w Dubinach	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Brak oddziaływania	0
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem terenu do potrzeb społeczności lokalnej	4
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		0

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	9. Program aktywności lokalnej dla społeczności osiedla byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Nowoberezwowie	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Brak oddziaływania	0
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływania	0
Krajobraz	Brak oddziaływania	0
Klimat	Brak oddziaływania	0
Powietrze	Brak oddziaływania	0
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużywanego budynku do potrzeb społeczności lokalnej	4
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		4

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja nie będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Na etapie funkcjonowania, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	10. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej w Orzeszkowie	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Brak oddziaływania	0
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływania	0
Krajobraz	Brak oddziaływania	0
Klimat	Brak oddziaływania	0
Powietrze	Brak oddziaływania	0
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużywanego budynku do potrzeb słoneczności lokalnej	4
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		4

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja nie będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Na etapie funkcjonowania, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	11. Remont zabytkowej cerkwi filialnej pw. Św. AP. Jana Teologa w Nowoberezowie wraz z przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku renowacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z remontem obiektu zabytkowego oraz inwentaryzacją obiektu zabytkowego	3
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem świątyni do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przystosowaniem do obsługi ruchu turystycznego	3
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		5

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	12. Adaptacja obiektu świetlicy wiejskiej w Orzeszkowie do celów związanych z integracją społeczną i zawodową	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku rewitalizacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużywanego budynku do potrzeb słoneczności lokalnej obsługi ruchu turystycznego	3
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		2

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Wprowadzie część zaplanowanych w tym działaniu zadań będzie miała miejsce na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody (Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Białowieskiej), jednak dotyczą one modernizacji obiektów na obszarach już przekształconych antropogenicznie. Oznacza to, że działania te nie powinny kolidować z celami ochrony przyrody. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	13. Rewitalizacja terenu osiedla byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Nowobereźowie	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku rewitalizacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużytkowanego obszaru do potrzeb słoneczności	4
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		3

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną.

	14. Budowa oczyszczalni ścieków w Trywieży i kanalizacji sanitarnej w: Nowokorninie, Kotówce, Wasilkowie, Rzepiskach, Borysówce	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Brak oddziaływania	0
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą gospodarki ściekowej	4
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Pozytywne, bezpośrednie, długotrwałe oddziaływanie, poprzez uciążliwości gospodarowania ściekami w gospodarstwie domowym	3
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		3

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem, szczególnie na jakość zasobów wód podziemnych lecz także na jakość życia ludzi. Inwestycja pozytywną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach

	15. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Mochanem oraz kanalizacji sanitarnej w Mochanem i Starym Berezowie	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Brak oddziaływania	0
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą parametrów oczyszczonej wody	4
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Brak oddziaływania	0
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		0

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem, na jakość zasobów wód podziemnych.

	16. Rozbudowa drogi gminnej nr 108539B Nowosady - Dubińska Ferma	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
	Niekorzystne, bezpośrednie oddziaływanie długoterminowe, związane ze zwiększoną szybkością poruszania się pojazdów (hałas, większa śmiertelność drobnych zwierząt, np. owadów, jeży, żab, etc.)	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, długoterminowe, bezpośrednie związane z poprawą walorów krajobrazowych	1
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla)	-1
	Korzystny, długotrwały, wpływ, ze względu na zmniejszoną emisję spalin pojazdów poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie wynikające z budowy kanalizacji deszczowej, odprowadzającej zanieczyszczone wody opadowe	2
Zasoby naturalne	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływanie na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (zużycie paliw napędowych)	-1
	Korzystny, długotrwały, korzystny wpływ, ze względu na zmniejszone zużycie paliwa przez pojazdy poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje).	-1
	Pozytywne długotrwałe oddziaływanie, wynikające z zmniejszenia zagrożeń wystąpienia kolizji i wypadków, zarówno w ruchu pieszym jak i samochodowym oraz ze zmniejszenia zużycia pojazdów poruszających się po utwardzonej nawierzchni	3
Obszary chronione	Brak oddziaływania	0
Skumulowane oddziaływanie		0

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem, na jakość życia ludzi.

	17. Przebudowa drogi gminnej Nr 108538B Skryplewo - droga wojewódzka Hajnówka - Nowosady	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
	Niekorzystne, bezpośrednie oddziaływanie długoterminowe, związane ze zwiększoną szybkością poruszana się pojazdów (hałas, większa śmiertelność drobnych zwierząt, np. owadów, jeży, żab, etc.)	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, długoterminowe, bezpośrednie związane z poprawą walorów krajobrazowych	1
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla)	-1
	Korzystny, długotrwały, wpływ, ze względu na zmniejszoną emisję spalin pojazdów poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie wynikające z budowy kanalizacji deszczowej, odprowadzającej zanieczyszczone wody opadowe	2
Zasoby naturalne	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływanie na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (zużycie paliw napędowych)	-1
	Korzystny, długotrwały, korzystny wpływ, ze względu na zmniejszone zużycie paliwa przez pojazdy poruszających się po wyremontowanej nawierzchni	1
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje).	-1
	Pozytywne długotrwałe oddziaływanie, wynikające z zmniejszenia zagrożeń wystąpienia kolizji i wypadków, zarówno w ruchu pieszym jak i samochodowym oraz ze zmniejszenia zużycia pojazdów poruszających się po utwardzonej nawierzchni	3
Obszary chronione	Brak oddziaływania	0
Skumulowane oddziaływanie		0

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycje będą się charakteryzowały negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się znaczącym pozytywnym wpływem, na jakość życia ludzi.

	18. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Orzeszkowie na bazie obiektów po byłej Szkole Podstawowej w Orzeszkowie	
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziały-wania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku rewitalizacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużytkowanego obszaru do potrzeb społeczności lokalnej	4
Obszary chronione	Brak oddziaływań	0
Skumulowane oddziaływanie		3

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie eksploatacji, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną. Funkcjonowanie inwestycji wywrze również pozytywny, długoterminowy, pośredni wpływ na jakość środowiska przyrodniczego sensu largo, przyczyniając się do zwiększenia świadomości ekologicznej społeczności lokalnych i turystów.

19. Utworzenie terenów inwestycyjnych w Dubinach		
Obszar oddziaływania	Oddziaływanie	Skala oddziały-wania
Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania	0
Fauna i flora	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi (emisja hałasu, zapylenie, wibracje, emisja spalin).	-1
Powierzchnia ziemi	Niekorzystne pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji spowodowane pracami budowlanymi	-1
Krajobraz	Korzystne, bezpośrednie, długoterminowe oddziaływanie związane z poprawą walorów estetycznych w wyniku rewitalizacji	3
Klimat	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi (emisja dwutlenku węgla).	-1
Powietrze	Niekorzystne bezpośrednie, krótkoterminowe oddziaływania na etapie realizacji zadania na spowodowane pracami budowlanymi	-1
Wody	Brak oddziaływania	0
Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	0
Zabytki	Brak oddziaływania	0
Ludzie	Korzystny, bezpośredni, długoterminowy związany z dostosowaniem nieużytkowanego obszaru do potrzeb inwestycyjnych	4
Obszary chronione	Możliwe pośrednie oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 PLC200004	-4
Skumulowane oddziaływanie		-1

Skala oddziaływania: od -5 (bardzo niekorzystne) od +5 (bardzo korzystne)

Wnioski:

Inwestycja będzie się charakteryzowała negatywnym oddziaływaniem na środowisko, głównie na etapie realizacji. Będzie więc to oddziaływanie krótkotrwałe a jednocześnie marginalne. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie potencjalnych niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Na etapie funkcjonowania, inwestycja będzie charakteryzowała się pozytywnym wpływem na lokalną sferę społeczną. W związku z bezpośrednim sąsiedztwem terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych siecią Natura 2000, na etapie funkcjonowania inwestycji może pojawić się pośrednie oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru PLC200004. Oddziaływanie to związane może być z charakterem działalności, która będzie prowadzona na obszarach inwestycyjnych. Niestety na obecnym poziomie założeń nie jest możliwe dokładne ustalenie zakresu takich oddziaływań.

4.3. Transgraniczne oddziaływania na środowisko

Cele i kierunki działań wskazane w Strategii rozwoju gminy Hajnówka nie spowodują znaczących skutków dla środowiska położonych poza granicami Polski. W toku postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie stwierdzono możliwości potencjalnego transgranicznego oddziaływania ustaleń ww. dokumentu, w rozumieniu obowiązujących przepisów, w tym w szczególności w odniesieniu do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym - Dz. U. z 1999 r. Nr 96 poz. 1110 oraz art. 104-117 oraz Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. -Dz. U. Nr 199, poz. 1227)

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej Strategii

Cele przewidziane do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka w większości przypadków nie będą znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze. Niektóre z działań mogą jednak okazać się znaczące, jednak na obecnym poziomie ogólności założeń trudno jest to jednoznacznie określić. Inwestycje te, przy zastosowaniu odpowiednich działań zapobiegających i minimalizujących, nie muszą charakteryzować się długotrwałym negatywnym wpływem na środowisko. Z pewnością jednak zaniechanie tych inwestycji skutkowało będzie niekorzystnym wpływem na sferę społeczną.

Działania przewidziane w Strategii służą przede wszystkim poprawie jakości życia społeczności lokalnych. Ich zaniechanie spowoduje negatywny wpływ na sferę społeczną i zabytki.

5. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko oraz rozwiązania alternatywne

5.1. Zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków

Niestety ze względu na dużą stopień uogólnienia nie można w sposób szczegółowy przewidywać sposobów zapobiegania i ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania na środowisko. Należy jednak pokreślić, że negatywny wpływ na środowisko zadań i działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii nie będzie miała istotnego znaczenia i w przypadku większości założeń będzie ograniczała się do etapu planowania i realizacji (budowy i modernizacji) poszczególnych przedsięwzięć. Dlatego główne działania zapobiegające i ograniczające oddziaływanie na środowisko powinny skupiać się wokół:

- stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego, bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP; oraz zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót,
- ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- jeśli stwierdzone zostanie występowanie miejsc gniazdowania ptaków chronionych w bezpośrednim rejonie planowanych inwestycji, zaleca się prowadzenie prac w okresie poza lęgowym oraz zapewnienie nadzoru ze strony ornitologów,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych),
- wkomponowywanie istniejącej roślinności w rewitalizowaną przestrzeń,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków wodnych,
- zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu,
- planowanie inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym (w tym w szczególności tradycyjnej zabudowy drewnianej).

W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar NATURA 2000, należy sporządzić raport oceny oddziaływania na środowisko. Konieczne jest bezwzględne zastosowanie się do szczegółowych sposobów zapobiegania zaproponowanych w nim.

5.2. Kompensacja przyrodnicza

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody procedura kompensacji przyrodniczej, stosowana jest w przypadku realizacji planu lub przedsięwzięcia, który może mieć negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony lub zaprojektowany obszar Natura2000. Zagadnienie kompensacji powinno być przedmiotem szczegółowych analiz na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej w związku z realizacją konkretnych przedsięwzięć. Skala

opracowywania Strategii jest zbyt ogólna, by wskazać jakąkolwiek konieczność wszczęcia procesu kompensacji przyrodniczej.

Niestety ze względu na dużą stopień uogólnienia nie można w sposób szczegółowy przewidywać czy kompensacja przyrodnicza będzie konieczna, a jeśli tak, to jaki będzie jej zakres.

5.3. Rozwiązania alternatywne

Strategia gminy Hajnówka została sporządzona w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Strategii. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparymetryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione.

Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń Strategii miało miejsce w toku opracowywania dokumentu i obejmowały m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje w ramach zespołu projektowego z przedstawicielami samorządu terytorialnego, administracji publicznej, przedsiębiorców, środowisk edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych. Efektem tych prac było wypracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji Strategii.

Podsumowanie

5.4. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania niniejszej Prognozy dla Strategii Rozwoju nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. Jedynym problemem okazał się ogólny charakter zadań proponowanych w Strategii, utrudnił określenie oddziaływania na środowisko danego przedsięwzięcia. Jest to typowe dla wszystkich tego rodzaju opracowań. W Strategii planuje się działania, które należy podjąć, przede wszystkim w aspekcie ich wpływu na rozwój gminy i jakość życia mieszkańców. Brak jest szczegółów technicznych i lokalizacyjnych, które są bardzo istotne dla oceny oddziaływania na środowisko.

5.5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest ocena proponowanych skutków oddziaływania na środowisko działań proponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Hajnówka oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków zmian w środowisku

spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że kierunki rozwoju gminy Hajnówka nie stoją w sprzeczności z kierunkami działań w zakresie ochrony środowiska, wyznaczonymi przez dokumenty strategiczne na poziomie województwa, Polski oraz Unii Europejskiej. Omawiana Strategia bierze pod uwagę konieczność wdrażania gospodarki niskoemisyjnej poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii oraz racjonalne gospodarowanie energią. W Strategii nie wzięto jednak pod uwagę konieczności realizacji celów związanych z gospodarką odpadami, ochroną wód oraz poprawą jakości powietrza.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż żadne z planowanych do realizacji zadań nie kwalifikuje się do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213, poz. 1397).